

Libris användargrupp katalogisering 2024-11-13

Mötesdatum och tid: 2024-11-13

Närvarande:

- Harriet Aagaard, sammankallande, Kungliga biblioteket
- Ingrid Dannberg, BTJ
- Kristin Ericson, Göteborgs stadsbibliotek
- Pär Johansson, Musik- och teaterbiblioteket
- Sara Johansson, Umeå stadsbibliotek (punkt 1-3)
- Anna Lindqvist, Stockholm stadsbibliotek
- Katja Naischtein, Kungliga biblioteket
- Olof Osterman, Kungliga biblioteket
- Helena Rydberg, Malmö universitetsbibliotek
- Erik Svanström, Lunds universitet, HT-biblioteken
- Sahar Abbasi, Kungliga biblioteket (adjungerad punkt 4)
- Miriam Björkhem, Kungliga biblioteket (adjungerad punkt 4)

Anmält frånvaro: Lia Fallenius, Stockholms universitetsbibliotek

1. Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningarna godkändes och lades till handlingarna.

2. Librisdagen 6/11

Librisdagen diskuterades. Några hade deltagit på plats och andra hade deltagit digitalt. Det är trevligt att träffa personer från andra bibliotek, men eftersom biblioteken inte kan skicka så många deltagare är det bra att det numera går att ha hybridkonferenser.

Anna, Sara och Ingrid tog upp behov av programpunkter för folkbibliotek. För de som inte katalogiserar så mycket var en del punkter svåra.

Överlag tyckte alla att programmet var intressant och att det fungerat bra både på plats och digitalt. En del workshoppar var lite svåra och hade behövt mer tid. Det gällde verk och Librissök. Dagen var lång, och många var trötta vid den andra workshopen.

Sara undrade när det blir möjligt för alla att bryta ut verk? RDA-redaktionen har svarat att det krävs utvecklarinsatser i Libris katalogisering först. Olof påpekade att det är lätt att bryta ut

verk, men svårt att städa om det blir fel. Just nu är det bara skönlitteratur på svenska (även skönlitteratur översatt till svenska) som ska brytas ut. Det är nog därför bäst om fler på KB börjar arbeta med verk och att vi även börjar med maskinell utbrytning av utländsk skönlitteratur innan fler involveras. Nu är det bara ett fåtal personer från KB och från Referensgruppen för katalogisering som bryter ut verk. Mer maskinell utbrytning av nya poster (svensk skönlitteratur och skönlitteratur i svensk översättning) i Libris kommer att göras så småningom.

Ingrid undrade om det kommer att finnas länkar till fortsättningsverk? Katja svarade att relationer som behövs för detta ännu inte är klara.

3. Möten 2025?

a. Förnyelsemodellen

Harriet informerade om förnyelsemodellen. Den är tänkt att säkerställa att det kan komma nya personer till användargruppen och att alla librisbibliotek är välkomna. Det var nu dags för grupp A att besluta om de önskar delta i ytterligare två år. Se bilaga 1.

b. Ändrade mötestider

Förslaget om att minska höstens möten från 3 möten till 2, samt vårens möten från 5 möten till 3 möten godkändes av användargruppen. Det blir dessutom bara ett fysiskt möte och detta hålls under våren, och gärna vid det sista mötet. Lämpliga tidpunkter är januari, mars, maj, oktober och november. De digitala mötena fortsätter att vara 1,5 timmar, men kan kortas av. Vid behov kan vi även försöka att förlänga möten.

4. E-plikt

Miriam Björkhem, enhetschef, och Sahar Abbasi, systembibliotekarie, berättade att frågan om vad Libris ska innehålla har diskuterats på KB under året. Frågan aktualiserades av att några universitetsbibliotek skickat önskemål om att vissa medietyper som levererats via e-plikt borde uteslutas ur söktjänsten, dels då de sågs som ointressanta för slutanvändarna, dels för att deras beskrivningar var av låg kvalitet.

Frågan är inte enkel, på grund av många intressenter och delvis konkurrerande behov. Bortval av olika delmängder i Libris går att hantera på olika sätt:

- Uteslutning ur XL/katalogiseringsklienten
- Poster finns i XL/katalogiseringsklienten, men syns inte
- Poster finns och syns i katalogiseringsklienten
- Poster finns i Libris (webb)sök, men syns inte
- Poster finns och syns i Libris (webb)sök, men är lätta att filtrera bort
- Poster finns och syns i Libris (webb)sök (dvs som nu)

Eventuellt skulle det vara möjligt att läsa in bättre poster för avhandlingar och vetenskapliga artiklar från Swepub. Erik påpekade att det ur ett pedagogiskt perspektiv är bra att skicka

studenter till Swepub där de kan söka på det som är peer reviewed. Swepub bör finnas kvar även om posterna också läses in i Libris.

Katja nämnde att det planeras för att ta emot ljudböcker som e-plikt, samma titlar kommer också från leverantören. Man måste fundera på hur posterna kommer att samexistera.

Pär menade att filmer (från dagstidningar och utbildningsfilm) egentligen skulle passa bättre i SMDB.

KB är ännu inte klar med sin analys och arbetet fortsätter. Användargruppen är ett viktigt verktyg för att förankra lösningsförslag.

5. Prioriteringar på NB

Olof informerade om hur NB arbetar med prioritering av inkomna böcker. Det står cirka 14000 titlar som väntar på att bli katalogiserade. Från 2021 har allt som kommit till NB fått löpnummer. ISBN har sedan genom ett skript matchats mot Libris och beståndsposterna har fått löpnumret, t.ex. INV2021-108763. Alla börjar med INV2021. Dessa poster kan sedan sökas ut på olika sätt. NB arbetar med träfflistor utifrån t.ex. förlag, ämne, genre, klassifikation. De listorna skapas i Libris Webbsök. Katalogisatören kan då välja en lista att arbeta med.

De böcker som inte kan matchas sätts upp i en svit för de med ISBN (alltså de som inte har en post i Libris) och en för de utan ISBN.

Vi utvärderar våra arbetssätt med sviten kontinuerligt.

6. Laget runt

KB:

Olof hänvisade till punkt 5. Katja informerade om arbete med systemleverantörer och att få dem att ta emot länkade data från Libris. Det finns flera bibliotekssystem med länkade data men tolkat det på olika sätt. I samband med införandet av Folio kommer KB att utveckla ett sätt att exportera och importera länkade data. KB har en dialog med leverantörer för bibliotekssystem kring det.

Göteborgs stadsbibliotek: Kristin berättade att Göteborg under hösten har avslutat arbetet med nya riktlinjer för medieurval och nu arbetar med en översyn av hela medieprocessen. Riktlinjerna för medieurval ska bland annat vara ett stöd vid inköp, exponering och gallring. De ursprungliga riktlinjerna antogs 2018 och arbetet med nya har varit på gång under en längre tid. Det gäller även arbetet med att uppdatera medieprocessen som också ursprungligen antogs 2018. Den skulle ursprungligen leda till ett likvärdigt mediearbete för samtliga bibliotek i Göteborgs stad samt ligga till grund för inköp av ett logistiksystem.

Sedan 2018 har biblioteken i Göteborg fått en mediaenhet placerad på stadsbiblioteket (2018), infört centrala inköp (januari 2022), bytt klassifikationssystem från SAB till Dewey (infördes stegvis från hösten 2021) och implementerat ett logistiksystem (IMMS) 2024. Medieprocessen behöver alltså arbetas igenom och uppdateras. Arbetet beräknas vara klart våren 2025

Malmö universitetsbibliotek: Helena berättade att de också testat AI och haft diskussioner om hur personalen ska förhålla sig. Nästa år planeras ett AI-projekt om katalogisering, men

det är ännu inte färdigplanerat. Under 2025 ska Odontologiska biblioteket flytta in i Orkanenbiblioteket. Det kräver gallring på Orkanenbiblioteket, eftersom Ododontologiska biblioteket har unika samlingar. Bibliotekssystemet Sierra ska bytas ut.

Lunds universitetsbibliotek: Erik berättade av Lund också tittar på bibliotekssystem. De har KOHA med vill ha ett gemensamt discoverysystem istället för publika kataloger. Lubsök eller Vufind. Rutinen för e-boksposter ska förändras. Nu laddas de till Libris och hämtas till det lokala systemet. Det har skapat problem med dubletter. Istället ska de först komma till det lokala systemet och därefter till Libris. Lund arbetar även med ett kortkatalogsprojekt. Det är bra om allt finns i Libris. Även Lund har biblioteksprojekt där bibliotek flyttar ihop för att spara hyreskostnader.

Stockholms stadsbibliotek: Anna berättade att de i somras fick en [ny webbkatalog](#) och att Stadsbiblioteket stängt för en tre år lång renovering. 90 000 volymer ska placeras på Stadsarkivet, resten kommer att packas ner och inte vara tillgängligt förrän 2027. I avtalet med Stadsarkivet ingår att två bibliotekarier från SSB ska stötta Stadsarkivet med att få in poster i Libris för deras läsesalsbibliotek.

Även Stockholm byter bibliotekssystem och har nyligen slutit ett avtal med Systematic om att byta till Cicero, som finns hos fler danska folkbibliotek samt Oslos folkbibliotek. Samtidigt så har ett logistiksystem, IMMS från Lyngsoe, upphandlats för att arbeta mer effektivt med den gemensamma samlingen. [IMMS™ - Gives libraries control of collections, space and float management.](#)

Musik- och teaterbiblioteket: Pär berättade att MTB nyss har släppt sitt nya VuFind-baserade sökverktyg, med material från MTB och Svenskt Visarkiv. På sikt ska det innehålla även äldre kortkataloger, MTB:s arkiv, föremål från Scenkonstmuseet, samt e-resurser. MTB har Koha som bibliotekssystem, och kommer att byta arkiv- och lagringssystem till Atom respektive Archivematica inom kort. Dessutom byter Scenkonstmuseet museisystem till Primus. Som relativt liten aktör är det svårt att hitta tillräckligt avancerade system som passar inom de ekonomiska ramarna, och därför satsar MTB, och hela Musikverket, på öppen källkod. Pär arbetar med noterad musik i Metadatabyrån. MTB har ett AI-projekt för inläsning av handskrifter från Musikaliska akademiens arkiv

BTJ:

Ingrid berättade att BTJ håller på att ändra rutiner för import från Libris till den egna katalogen BURK. Bokinfo-posterna hämtas nu från Libris och uppdateras också när de uppdateras i Libris. Libris är tänkt att vara huvudkatalog för BTJ, men kopplingen till BURK finns kvar. Där samlas många flöden. Det är fortfarande många bibliotek som får sina poster från BURK och hanteringen med förkortade poster styrs därifrån.

Man har tittat på hur AI kan underlätta arbetet men än så länge är det bara enklare AI-funktioner som används.

7. Övrigt

a. Problem med cxz.

Umeå stadsbibliotek har kontaktat Katalogsupporten och rapporterat problem med att redan åtgärdade cxz-meddelanden finns kvar som icke åtgärdade.

Harriet undrade om andra har problem med den nya cxz-funktionen.

Helena tyckte det var knepigt när man ansvarar för flera sigler och undrade om det kunde vara problemet. Umeå ansvarar både för Um och Umdp.

Flera använde istället sig av mail. KB sköter det hela genom de mail som genereras.

b. Retroaktiv matchning av bestånd

Anna undrade om folkbibliotekens bestånd i Libris. Finns det folkbibliotek som läst in sitt bestånd till Libris som inte kunnat matchas mot poster i Libris? Katja svarade att det testats, men att en bättre rutin behövs för att kunna göra det snabbare.

Minnesanteckningar:

Harriet Aagaard, sammankallande

Bilaga 1

Förnyelsemodellen

KB

Fasta representanter

MNB: Sammankallande + sekreterare, Harriet Aagaard, Katja Naischtein, Olof Osterman (NB)

Universitet/högskolor

2 + 2 år

3 representanter

Folkbibliotek

2 + 2 år

2-3 representanter

IB/SSB

Fast representant tillsvidare

BTJ

Fast representant sedan höst 2019

Specialbibliotek

Vid diskussion om förnyelsestrukturen på möte 2015-11-16 kom vi fram till att det ska finnas en representant för specialbibliotek. Besluts att tillsvidare ha en musikbibliotekarie (Pär Johansson från Musik och teaterbiblioteket).

Grupp A: Helena Rydberg, Erik Svanström, (universitet/högskolor)
Sara Johansson (folkbibliotek).

Grupp B: Lia Fallenius (universitet/högskolor)
Kristin Ericson (folkbibliotek)

2023 Grupp A slutar, nya tas in

2024 Grupp B slutar, nya tas in

2025 Grupp A kan besluta att delta i ytterligare en period om två år

2026 Grupp B kan besluta att delta i ytterligare en period om två år

2027 Grupp A nyval